

Eduskunnan talousvaliokunta (TaV)

E 96/2018 vp

Asiantuntijalausunto Valtioneuvoston selvitykseen: Maksuvalmiusrahoitus pankkien kriisinratkaisussa ja siihen mahdollisesti liittyvät julkiset takaukset

## **Finanssiala pitää tärkeänä maksuvalmiuskysymyksen ratkaisemista uskottavalla tavalla**

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto Valtioneuvoston selvitykseen koskien maksuvalmiusrahoitusta pankkien kriisinratkaisussa ja siihen mahdollisesti liittyviä julkisia takauksia.

FA näkee maksuvalmiusrahoitukseen liittyvät kysymykset tärkeäksi osa-alueeksi pankkien kriisinratkaisussa. Kriisihallintoon asetetun pankin paluu markkinoille pääomittamisen jälkeen edellyttää sitä, että pankin maksuvalmius eli likviditeettitilanne on uskottava, jotta pankin omaisuuden pakkomyynneihin ei jouduttaisi tarvittavan likviditeetin luomiseksi. Pakkomyyntit saattaisivat johtaa omaisuuden myymiseen alihintaan. Se heikentäisi vakavaraisuusasemaa entisestään, mikä saattaisi kriisiyttää tilanteen uudelleen.

Lähtökohtaisesti yhteisen valvontamekanismin (Single Supervisory Mechanism) ja yhteisen kriisinratkaisumekanismin (Single Resolution Mechanism) tulisi huolehtia siitä, että kriisinratkaisu aloitetaan ennen kuin edellä mainittuun tilanteeseen joudutaan ja että pankkien taseet ovat lähtötilanteessa arvostettu oikein. Mahdollinen likviditeettitilanteen hallinta pankin ulkopuolisin ja ei-markkinaehtoisin varoin tulisi olla viimeinen ja poikkeuksellinen toimenpide.

FA:n kanta on tässä vaiheessa se, että pankkien maksuvalmiusrahoitus tulisi lähtökohtaisesti hoitaa nykyisten instituutioiden toimesta ja olemassa olevilla välineillä tai niitä kehittämällä. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että

1. olemme Valtionvarainministeriön perusmuistiossa (VM) esitetyllä kannalla, että yhteisvastuuseen johtavaa mallia ei tule hyväksyä ja suhtaudumme varauksellisesti siihen, että julkista takausta eli viime kädessä veronmaksajien varoja käytetään.
2. Mikäli nykyiset välineet eivät riitä, tulisi havaitut puutteet korjata tekemällä tarvittavia muutoksia itse kriisinratkaisumekanismiin ja sitä koskevaan lainsäädäntöön, ei kuitenkaan kriisinratkaisurahastoa (Single Resolution Fund) koskevaan sääntelyyn. Kriisinratkaisurahaston käyttökynnyksen tulisi pysyä mahdollisimman korkealla.
3. Mikäli uusia menetelmiä tarvitaan havaittujen puutteiden korjaamiseksi, tulisi nekin luoda nykyiseen kriisinratkaisumekanismiin tehtävillä muutoksilla. Esimerkkinä voisi toimia hätälikviditeetin tarjoajan kriisinratkaisussa saama senioriteettiasema, jotta maksuvalmiusrahoitusta ei käytetä pääomitus- tai tappionkattamistarkoituksissa.

4. Tarkoituksena tulisi selkeästi olla pankin omaisuuden pakkomyyntitarpeen ehkäisy. Tällöin kriisinratkaisuun osallistuvilla viranomaisilla säilyisi vastuu kriisinratkaisun onnistumisesta. Viranomaisten kriisinratkaisusuunnitelmissa ei saisi edelleenkään ottaa huomioon julkista rahoitusta, vaan rahoitus tulisi suunnitella tapahtuvaksi yksityisin varoin.
5. Mikäli likviditeettitukea kaikesta huolimatta tarvitaan, tulisi maksuvalmiuden tarjoajan olla taho, joka on uskottava eli jolla on riittävät resurssit ja selkeä kyky niiden käyttämiseen. Uskottava taho voisi olla tällöin, yksityisen tahon puuttuessa, esimerkiksi keskuspankki, jonka hätätilanteisiin tarkoitettun maksuvalmiusavun (Emergency Liquidity Assistance, ELA) myöntöoikeudet laajennettaisiin kattamaan myös kriisinratkaisutilanteet, siten että pankin toimintaa jatkavalle instituutiolle voitaisiin antaa maksuvalmiusapua.

Maksuvalmiusapuun liittyvää vakuustarvetta voitaisiin kattaa edellä mainitulla etusijalla pankin omaisuuteen kriisinratkaisussa. Samaan aikaan olisi hyvä harkita voisiko kriisinratkaisussa syntyvän instituution likviditeettirahoituksen vakuusvaateet kattaa tavanomaista kevyemmin. Keskuspankkirahoituksen potentiaalisella mukana ololla säilytettäisiin pankin likviditeettiaseman ylläpidon uskottavuus. Mikäli keskuspankki antaisi rahoitusta, siitä perittäisiin sellaista korkoa, joka kannustaisi instituutiota välttämään keskuspankin hätärahoituksen käyttöä tai palaamaan mahdollisimman pian markkinarahoitukseen kriisinratkaisun jälkeen. Näin voitaisiin ehkäistä tähän malliin liittyvää moraalikatoa. Mallin etuna on se, että on odotettavissa, että julkisen likviditeetin uskottava tarjonta vähentää sen käyttötarvetta tai jopa poistaa sen kokonaan.

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila  
Johtaja, pääekonomisti